

**Správa k následnej finančnej kontroly zmluvných vzťahov mestskej časti
Bratislava- Rusovce pre dodávky externých služieb v procesoch verejného
obstarávania s dôrazom na kontrolu zmluvných ustanovení vo vzťahu k
zodpovednosti za vzniknuté škody- sankcie plynúce z čerpania neoprávnených
výdavkov pri projektoch realizovaných zo štrukturálnych fondov EU resp.
poskytnutých zo ŽoNFP. /SERVUS PONTIS/**

Miestne zastupiteľstvo pri schvaľovaní Plánu práce miestneho kontrolóra na I. polrok 2016 zaradilo do návrhu kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra úlohu preveriť výsledky vládneho auditu operácií podľa čl. 62 ods.1 písm.b) nar. (ES) č. 1083/2006.

Čiastková správa z vládneho auditu bola vypracovaná auditujúcim orgánom KPMG Slovensko s.r.o. na úrovni prijímateľa Mestskej časti Bratislava- Rusovce pre projekt SERVUS PONTIS spolufinancovaný z prostriedkov ERDF v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko- Rakúsko 2007-2013 v zmysle čl.62 ods.1 písm b) nar. (ES) č. 1083/2006.

Cieľom vykonania tejto kontroly nebolo opätovné preverenie a spochybnenie výsledkov vládneho auditu, ktorý bol vykonaný oprávnenou osobou na výkon týchto činností určených, a postup ktorých bol z pohľadu procesného v súlade s platnou legislatívou, ale skôr preskúmania možnosti podania odvolania resp. návrhu takých opatrení, ktoré pomôžu samospráve identifikovať vopred možné riziko, ktoré obce znášajú pri realizácii obdobných projektov.

Z výsledkov vykonaného auditu vyplýva, že výdavky projektu deklarované certifikačným orgánom EK za rok 2013 predstavovali celkom 587.879,44 €. Vyplatené prostriedky ERDF predstavovali celkom 499.697,51 € (85%), národné prostriedky výšku 58.787,94 € a vlastné prostriedky 29.393,99 €. Výkona auditu na mieste bol vykonaný dňa 5.08.2014 až 07.08.2014.

Overovaná bola:

Dokumentácia súvisiaca priamo s operáciou NABAAA 00063 SERVUS PONTIS ŽoP č.2 a v rámci nej:

- dokumentácia k osobným nákladom
- dokumentácia k verejným obstarávaniam

Dokumentácia súvisiaca priamo s overovanou operáciou projekt NABAAA 00063 SERVUS PONTIS ŽoP č.3 a v rámci nej:

- dokumentácia k osobným nákladom
- dokumentácia týkajúca sa prevádzkových nákladov, obstarávacích služieb a investícií
- Dokumentácia súvisiaca priamo s overovanou operáciou projekt NABAAA 00063 SERVUS PONTIS ŽoP č.4 a v rámci nej:

- dokumentácia týkajúca sa prevádzkových nákladov, obstarávacích služieb a investícií
- dokumentácia k verejným obstarávaniam v rámci nej i
- Čestné vyhlásenia členov komisie zo dňa 1.02.2013 o tom, že budú dodržiavať mlčanlivosť, nie sú zaujatí, sú bezúhonní, nie sú v kontakte s uchádzačom

Audítorská skupina na tejto overovanej náhodnej vzorke špecifikovala nasledovné nedostatky spočívajúce v porušení §9 a §45 zákona o VO účinného od 02,04.2010 a prílohy č.1 Všeobecných zmluvných podmienok ods.4 „Zmluvné strany sa dohodli, že práva a povinnosti zmluvných strán sa budú spravovať

implementačným manuálom pre program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika- Rakúsko 2007-2013“

a/ - s vysokou závažnosťou neoprávnené výdavky vo výške 45.106,00 € z výdavkov v ŽoP č.2 a č-3 z dôvodu porušenia ustanovenia §9 a §45 zákona č.25/2006 Z.z. o VO pri obstarávaní služieb na marketing v rámci podprahovej metódy

b/ - s vysokou závažnosťou neoprávnené výdavky vo výške 80,70 € z dôvodu chýbajúceho sa popisu vykonaných činností zamestnancov v deklarovných výkazoch

c/ - s vysokou závažnosťou neoprávnené výdavky vo výške 187,20 € z dôvodu prekrytia vykázaných odpracovaných hodín u zamestnancov s viac ako jednou pracovanou náplňou

d/ - s vysokou závažnosťou neoprávnené výdavky vo výške 175,95 € z dôvodu prekročenia maximálneho dohodnutého rozsahu prác.

Stanovisko ku kontrolným zisteniam:

V nadväznosti na úlohu a cieľ kontroly zaujímam ku kontrolným zisteniam a prípadným konzekvenciám, ktoré je možné z nich vyvodit' nasledovné závery:

1. - z pohľadu **uplatniteľnosti** náhrady za neposkytnuté – neoprávnené audítorskou skupinou označené finančné prostriedky ods. a/, vo výške **45.106,00 €**, vzhľadom na záväzok prijímateľa uvedeného v prílohe č.1 Všeobecných zmluvných podmienok ods.4, ktoré znamenajú záväzok a povinnosť prijímateľa dodržiavať transparentnosť, efektívnu súťaž, nediskrimináciu a rovnaké zaobchádzanie nie tento možné preniesť na žiadnu zo zmluvných strán, vzhľadom na neexistenciu tohto záväzku v zmluvách so zhotoviteľmi diela. Jedinou možnou cestou je po vyhotovení právnej analýzy možnej úspešnosti a preskúmania judikatúry v obdobných rozhodnutiach v SR právnou cestou – **žalobou domáhať sa zneplatnenia rozhodnutia kontrolného orgánu**. V tejto veci navrhujem v budúcich možných projektoch uplatniť postup preskúmania možného konfliktu záujmu samosprávou mestskej časti Bratislava- Rusovce uvedený v **tabuľkovej Prílohe č. 1** a zapracovať ju ako neoddeliteľnú prílohu Smernice starostu upravujúcu postupy verejného obstarávania v podmienkach MČ Rusovce.

2. - pohľadu **uplatniteľnosti** náhrady za neposkytnuté – neoprávnené audítorskou skupinou označené finančné prostriedky v ods. b/, vo výške **80,70 €**, **možno uplatniť** náhradu škody spôsobenej zamestnávateľovi nedbanlivosťou pri plnení pracovných zmluvných podmienok priamo na dotknutých zamestnancoch

3. - pohľadu **uplatniteľnosti** náhrady za neposkytnuté – neoprávnené audítorskou skupinou označené finančné prostriedky v ods.c/, vo výške **175,95 €** **možno uplatniť** náhradu škody spôsobenej zamestnávateľovi nedbanlivosťou pri plnení pracovných zmluvných podmienok ako bezdôvodné obohatenie priamo na dotknutých zamestnancoch

4. - pohľadu **uplatniteľnosti** náhrady za neposkytnuté – neoprávnené audítorskou skupinou označené finančné prostriedky v ods.d/, vo výške **175,95 €** **nemožno uplatniť** náhradu škody spôsobenej zamestnávateľovi z dôvodu prijatia pracovných plnení nad rozsah pracovnej zmluvy zamestnávateľov a potvrdenia týchto výkonov

NÁVRH OPATRENÍ – Príloha č.1.

Administratívny postup pri identifikovaní konfliktu záujmov aplikovaný úradom vlády:

---

1. S ohľadom na vyššie uvedené, RO v prípade, že v rámci finančnej kontroly VO identifikuje v predmetnom VO možný konflikt záujmov, požiada ÚVO o vykonanie kontroly VO podľa § 146 a nasl. ZVO. Rovnaký postup sa vzťahuje na situáciu, že o podozrení z konfliktu záujmov sa RO dozvedel na základe činnosti iného kontrolného orgánu (napr. OA, CO, NKÚ). RO je taktiež oprávnený vykonať súčasne aj finančnú kontrolu na mieste.
2. Vzhľadom na výnimky z definovania úradného orgánu uvedené v kapitole 4 tohto metodického pokynu, uvedený postup sa nevzťahuje na finančnú kontrolu RO vo fáze pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom (druhá ex-ante kontrola v zmysle kapitoly 3.3.7.2.3 Systému riadenia EŠIF). V týchto prípadoch je RO oprávnený vydať záver z finančnej kontroly identifikujúci konflikt záujmov a následné vylúčenie VO zo spolufinancovania v plnom rozsahu aj bez vykonania kontroly ÚVO. Rovnako sa tento postup nevzťahuje na prípady zistení auditu EK/EDA a zistení týkajúcich sa zákaziek podľa § 9 ods. 9 ZVO. Aj v týchto prípadoch RO pri definovaní záverov svojej finančnej kontroly vychádza z definície konfliktu záujmov a jeho previazania na postupy zadávania zákaziek uvedené v kapitole 2, vrátane riadneho identifikovania rozhodných skutočností a identifikácie dôkazov.
3. Zároveň však platí, že aj pri uplatňovaní uvedených výnimiek, v prípadoch určovania finančných opráv podľa ods. 15 kap. 3.3.7.2.4 Systému riadenia EŠIF je RO povinný postupovať v zmysle § 41 ods. 2 zákona o EŠIF (s výnimkou prípadov finančnej kontroly VO pred úhradou výdavkov zo strany RO prijímateľovi).
4. Pri spolupráci RO s ÚVO postupujú obidva subjekty v zmysle postupov a pravidiel uvedených v platnej Dohode o spolupráci s ÚVO. Pre uľahčenie spolupráce RO vo svojom podaní identifikuje všetky skutočnosti, ktoré ho vedú k podozreniu, že v rámci daného VO existuje konflikt záujmov. Tieto skutočnosti v jednotlivých prípadoch doloží získaným alebo identifikovaným dôkazným materiálom.
5. RO následne postupuje podľa výsledku kontroly ÚVO. Pokiaľ ÚVO v rámci zistení kontroly identifikovalo a preukázalo konflikt záujmov spočívajúci v porušení princípov VO definovaných v § 9 ods. 3 ZVO, pričom toto porušenie definuje ÚVO ako také, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok VO, RO postupuje podľa ods. 12 kapitoly 3.3.7.2.4 Systému riadenia EŠIF. Pri určovaní výšky finančnej opravy pritom vychádza z prílohy č. 1 metodického pokynu CKO č. 5. Pokiaľ kontrola ÚVO identifikovala aj iné porušenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré

mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, RO zahrnie aj tieto zistenia do záverov čiastkovej správy z kontroly/správy z kontroly VO.

6. V prípadoch, kedy správanie v rámci konfliktu záujmov naznačuje, že mohol byť spáchaný trestný čin, napr. machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe (§266 Trestného zákona), trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 Trestného zákona), trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev (§ 261 Trestného zákona), trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (§ 237 Trestného zákona) alebo iný trestný čin, je RO povinný túto skutočnosť oznámiť príslušnému útvaru policajného zboru a spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.
7. Pre uľahčenie orientácie RO pri výkone finančnej kontroly možného konfliktu záujmov v oblasti VO vypracovala EK metodický dokument – praktickú príručku. Dokument s názvom „Identifikácia konfliktu záujmov pri postupoch verejného obstarávania v rámci štrukturálnych opatrení – praktická príručka pre riadiacich pracovníkov“ (ďalej len „Príručka EK“) vypracovaná skupinou expertov z členských štátov, koordinovanou s podporou úradu OLAF, poskytuje odporúčania pre pracovníkov na identifikáciu a riešenie konfliktov záujmov pri VO. Zahŕňa všetky typy VO bez ohľadu na ich predpokladanú hodnotu zákazky. Uvedená príručka EK tvorí prílohu č. 1 tohto metodického výkladu. Zároveň dávame do pozornosti nasledovné rozhodnutia Európskeho súdneho dvora týkajúce sa tejto problematiky: spojené veci C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA; C-213/07 Michaniki AE; T-160/03 AFCon; T-195/05 Deloitte; T – 277/97 Ismeri Europa Srl; C-315/99 Ismeri Europa Srl.
8. RO s ohľadom na svoju doterajšiu prax, skúsenosti a špecifiká operačného programu zapracuje pravidlá, postupy a odporúčania uvedené v tejto príručke EK do svojej riadiacej dokumentácie a v nadväznosti na to, zdefiniuje pravidlá a povinnosti voči prijímateľom/žiadateľom (napr. do príručky pre žiadateľa/prijímateľa). Pri definovaní primeranej miery v akej RO definuje požiadavky a rozsah overovania konfliktu záujmov, by mal RO vychádzať najmä zo svojho hodnotenia rizík, z doterajšej praxe, skúseností RO, z postupu VO a jeho hodnoty.
9. Pre zlepšenie orientácie v oblasti identifikovania konfliktu záujmov sa odporúča oboznámiť všetkých zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu VO so zoznamom červených identifikátorov („red flags“), ktoré môžu pomôcť pri rozoznávaní situácií, v ktorých dochádza ku konfliktu záujmov (viď. príloha č. 1 – Príručka EK).
10. Zároveň sa odporúča aby RO vyžadoval od prijímateľa v rámci predkladania dokumentácie k VO predloženie čestného vyhlásenia o vylúčení konfliktu záujmov

s upozornením, že v prípade preukázania konfliktu záujmov v budúcnosti bude na predmetné VO určená finančná oprava vo výške 100 %.

11. Je rovnako vhodné, aby RO vypracoval prehľad vzorových situácií možného konfliktu záujmov na základe ktorého bude postupovať pri finančnej kontrole verejného obstarávania, pričom pri definovaní týchto situácií bude vychádzať najmä z tohto metodického pokynu, príručky EK a zo skúseností s doterajšou implementáciou operačného programu.
12. V prípade, že RO bude úradným orgánom podľa kap. 4 ods. 4 tohto metodického pokynu, je pre prípadné uplatnenie finančnej opravy potrebné konflikt záujmov nielen identifikovať ale ho aj preukázať, t.j. dostatočne zdôvodniť ako mohol identifikovaný konflikt záujmov ovplyvniť priebeh a výsledok verejného obstarávania. Viacero rizikových indikátorov uvádzaných v Príručke EK poukazuje nielen na prítomnosť konfliktu záujmov, ale aj na jeho reálny vplyv na priebeh a výsledok VO. Medzi takéto prejavy v dokumentácii VO možno zaradiť napr. určenie diskriminačných alebo neoprávnených podmienok účasti, súťažných podmienok alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk zjavne zvýhodňujúcich uchádzača/záujemcu identifikovaného v konflikte záujmov (ktorý na ich základe získa predmetnú zákazku); špecifikácia predmetu zákazky je „šitá na mieru“ ponuke uchádzača v konflikte záujmov; úspešná ponuka uchádzača v konflikte záujmov nespĺňa stanovené požiadavky avšak komisia na vyhodnotenie ponúk (resp. člen komisie v konflikte záujmov) uvedenú skutočnosť nezohľadnila; komisia na vyhodnotenie ponúk bezdôvodne alebo nezákonne vylúčila ponuku/y uchádzačov a tým zvýhodnila uchádzača v konflikte záujmov; člen komisie v konflikte záujmov svojím pričinením (napr. v rámci prideľovania bodov pri hodnotení ponuky) zaistí úspech ponuky uchádzača s ktorým je v konflikte záujmov a pod. Z uvedeného je teda zrejmé, že RO pri preukazovaní konfliktu záujmov identifikuje najmä porušenia ZVO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO a ktoré súvisia s postavením zainteresovanej osoby. Pokiaľ RO v osobitých prípadoch nemá kompetencie na preukázanie konfliktu záujmov (napr. v rámci vyšetrovania) a je indikované možné spáchanie trestného činu, obráti sa v takomto prípade na orgány činné v trestnom konaní.
13. Ako nezáväzný príklad prehľadu uvádzaného v ods. 11 je uvádzaná nasledovná tabuľka, pričom RO je oprávnené upraviť si formy prepojenosti aj prejavy v dokumentácii k VO podľa svojich potrieb a skúseností (napr. zistení z auditov EK/EDA):

	Forma prepojenosti¹	Prejav v dokumentácii k verejnému obstarávaniu
a)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu obstarávateľa	Rovnaké meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, miesto podnikania/sídlo posudzovaných subjektov – všetky atribúty nasvedčujú tomu, že ide o totožnú osobu v rôznych funkciách
b)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je rodinný príslušník alebo príbuzný ² člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov
c)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. spolukonatel'ia/členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitel'ia tretej firmy - súčasní alebo bývalí)	skúmateľné na webstránke príp. OR SR a ŽR SR a verejné registre rôznych organizácií
d)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často pracujú na projektovom manažmente a vystupujú v rozpočte projektu, pracovných výkazoch, pracovných zmluvách k projektu, atď.
e)	Člen štatutárneho orgánu úspešného	Z dokumentácie k verejnému

1

Nezáväzný príklad prehľadu vzorových situácií možného konfliktu záujmov sa primerane vzťahuje aj na vzťah medzi obstarávateľom a subdodávateľom, ak je obstarávateľovi subdodávateľ známy

2

Na účely definovania rodinného príslušníka alebo príbuzného sa použije § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, t.j. je ním príbuzný v priamom rade, ako aj príbuzný v pobočnom rade

	uchádzača je zároveň členom osoby podľa § 7 zákona o verejnom obstarávaní (napr. občianskeho združenia).	obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často vystupujú v stanovách, zápisniciach z valných zhromaždení, pracujú na projektovom manažmente na dohodu o vykonaní práce, atď.
f)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou ³ člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	<ul style="list-style-type: none"> - rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov, alebo - náhodne identifikované príznaky - z dokumentácie VO alebo projektu zistiteľné iba náhodne, alebo - nepriame dôkazy o neracionálnom správaní obstarávateľa;
g)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi obstarávateľa na iných projektoch	náhodne identifikované príznaky z verejných a neverejných zdrojov (napr. IT monitorovací systém fondov - ITMS)
h)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania	opis predmetu zákazky tvoriaci súčasť súťažných podkladov alebo podpornú dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (napr. štúdiu uskutočniteľnosti) vypracoval budúci úspešný uchádzač
i)	Akákoľvek indícia o konflikte záujmov člena hodnotiacej komisie alebo člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. z dôvodu, že takáto osoba má obchodný podiel v spoločnostiach, ktoré dávajú ponuku). Spoločenské alebo osobné kontakty (blízka osoba ⁵) medzi osobami úspešného	<ul style="list-style-type: none"> - životopis jedného z členov hodnotiacej komisie indikuje predchádzajúce zamestnanie v jednej zo spoločností, ktoré sa zúčastňujú VO, alebo - spoločnosť, ktorá sa uchádza o účasť vo VO bola vytvorená tesne pred vyhlásením VO, resp. bol upravený

	uchádzača a obstarávateľa.	predmet jej podnikania, alebo - rovnaká adresa sídla obstarávateľa a uchádzača.
--	----------------------------	---

Ing. Vladimír Mráz

Kontrolór MČ BA - Rusovce